

Från: [Anna Haraldsson](#)
Till: [Regelrådet](#)
Kopia: [Ei Diariet](#)
Ärende: [extern] Remiss av uppdaterade föreskrifter om nätutvecklingsplaner, ärendenummer 2025-103681
Datum: den 15 december 2025 11:44:46
Bilagor: [Konsekvensutredning föreskrifter Regelrådet.pdf](#)

Du får inte ofta e-post från anna.haraldsson@ei.se. [Läs om varför det här är viktigt](#)

Hej,

Energimarknadsinspektionen (Ei) föreslår uppdaterade föreskrifter och allmänna råd om nätutvecklingsplaner. Anledningen till att föreskrifterna uppdateras är att Ei efter att distributionsnätsföretagen efter första inrapporteringen av nätutvecklingsplaner har upptäckt att företagen har tolkat föreskrifternas bestämmelse olika och att planernas innehåll därför skiljer sig åt och är svåra att jämföra för aktörer och intressenter på elmarknaden. Ett av syftena med nätutvecklingsplanerna är att underlätta energiplanering och för att kunna göra det på ett bra sätt bör nätutvecklingsplanernas innehåll harmoniseras genom tydligare regler.

Förslaget och konsekvensutredningen har varit ute på remiss mellan den 29 oktober till den 19 november 2025 och Ei har därefter omhändertagit inkomna synpunkter. Ei ger nu Regelrådet möjlighet att lämna synpunkter på förslaget till uppdaterade föreskrifter och allmänna råd samt konsekvensutredningen som bifogas.

Remissyttrandet skickas senast den 31 januari 2026 och företrädesvis med e-post till diariet@ei.se. Ange ärendenummer 2025–103681 på er svarsskrivelse samt i ämnesraden i e-postmeddelandet.

Har ni frågor är ni välkomna att kontakta Anna Haraldsson.

Med vänlig hälsning

Anna

Anna Haraldsson | Jurist
016-16 25 24 | Växel 016-16 27 00
Postadress Box 155, 631 03 Eskilstuna
Besöksadress Libergsgatan 6, Eskilstuna | Drottninggatan 26, Stockholm
www.ei.se
[Läs om vår personuppgiftsbehandling i samband med mejl](#)

Energimarknadsinspektionen
Swedish Energy Markets Inspectorate

Energimarknader för samhällets behov

Konsekvensutredning avseende ändring av Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2024:1) om nätutvecklingsplaner

Sammanfattning av ändringsförslagen

Denna konsekvensutredning avser föreslagna ändringar av Energimarknadsinspektionens (Ei) föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2024:1) om nätutvecklingsplaner. Föreskrifterna reglerar vad en nätutvecklingsplan ska innehålla samt hur den ska offentliggöras och lämnas in till Ei. Bestämmelserna om nätutvecklingsplaner omfattar samtliga distributionsnätsföretag¹.

Ei har enligt 15 § förordningen (2022:585) om elnätsverksamhet rätt att meddela föreskrifter om vad en nätutvecklingsplan ska innehålla och hur den ska tas fram. Bemyndigandet har utökats genom ett tillägg i förordningen (ändringsförordning)² som gör att Ei får meddela närmare föreskrifter om hur nätutvecklingsplaner ska ges in till myndigheten. Det nya bemyndigandet trädde i kraft den 1 juni 2025 och innebär ett införande av krav på att lämna in nätutvecklingsplaner till Ei på ett i förväg bestämt sätt. Bemyndigandet har tillkommit som ett resultat av ett regeringsuppdrag till Ei att ta fram en metod för att hantera och använda nätutvecklingsplaner i energiplaneringssyfte och syftar till att skapa förutsättningar för en enhetlig och strukturerad inrapportering av uppgifter i distributionsnätsföretagens nätutvecklingsplaner.

Genom tillsyn och sammanställning av nätutvecklingsplaner avseende perioden 2025–2034 har Ei också identifierat behov av att komplettera och förtydliga vissa bestämmelser i föreskrifterna. Vissa av de föreslagna föreskriftsändringarna innebär att uppgifter som distributionsnätsföretagen tidigare redovisade i sina nätutvecklingsplaner i enlighet med instruktioner i vägledningen³ blir

¹ Distributionsnätsföretag definieras i ellagen (1997:857) som ett nätföretag som innehar ett lokalnät eller ett regionnät, 1 kap. 4 §.

² Förordning (2025:272) om ändring i förordningen (2022:585) om elnätsverksamhet.

³ Energimarknadsinspektionen, *Vägledning för upprättande av nätutvecklingsplaner*, 2024. [Vägledning för upprättande av nätutvecklingsplaner](#) (Hämtad 2025-08-01).

obligatoriska. De föreslagna ändringarna sammanfattas i nedanstående punkter och avser följande.

- Införande av en ny bestämmelse som reglerar på vilket sätt nätutvecklingsplaner ska lämnas in (1 kap. 4 §)
- Förtydligande avseende hur distributionsnätsföretaget ska redovisa sin prognos över behovet av överföringskapacitet (4 kap. 7 §)
- Ett tillägg i bestämmelsen gällande vilka uppgifter redogörelsen för prognosen för behov av överföringskapacitet ska innehålla samt en redaktionell justering i det allmänna rådet tillhörande denna bestämmelse (4 kap. 8 §)
- Förtydligande gällande hur en jämförelse av prognosen för behov av överföringskapacitet med de senaste årens behov ska redovisas. Ett allmänt råd tillhörande bestämmelsen ersätts med ett nytt allmänt råd (4 kap. 9 §)
- Förtydligande kring hur nuvarande och förväntade kapacitetsbegränsningar ska redovisas (4 kap. 10 §)
- Ett tillägg som anger vilka uppgifter som ska redovisas vad gäller distributionsnätsföretagets planerade investeringar (4 kap. 11 §)
- Ett tillägg i bestämmelsen som reglerar vilka uppgifter som nätutvecklingsplaner ska innehålla vad gäller samråd (6 kap. 3 §).

De ändrade föreskrifterna och allmänna råden föreslås träda i kraft den 30 april 2026.

Konsekvensutredningen har tagits fram i enlighet med förordning (2024:183) om konsekvensutredningar.

Bakgrund till kravet på nätutvecklingsplaner för distributionsnät

Elmarknadsdirektivet om nätutvecklingsplaner

Enligt elmarknadsdirektivet⁴ ska utvecklingen av ett distributionssystem baseras på en transparent nätutvecklingsplan som den systemansvarige för distributionssystemet ska offentliggöra minst vartannat år och överlämna till tillsynsmyndigheten. Nätutvecklingsplaner ska skapa transparens vad gäller de

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (omarbetning).

flexibilitetstjänster som behövs på medellång och låg sikt, och ange planerade investeringar under de kommande 5–10 åren, med särskild tonvikt på den huvudsakliga distributionsinfrastruktur som krävs för att ansluta ny produktion och ny last, inklusive laddningsstationer för elfordon⁵. Syftet med nätutvecklingsplaner är att underlätta integreringen av anläggningar som producerar el från förnybara energikällor, främja utvecklingen av energilagringsanläggningar och elektrifieringen av transportsektorn och ge systemanvändarna tillräcklig information om planerade utbyggnader och uppgraderingar av elnätet⁶.

Bestämmelser om nätutvecklingsplaner har införts i nationell lagstiftning

Bestämmelser om nätutvecklingsplaner har implementerats i svensk rätt genom 3 kap. 16–17 §§ ellagen (1997:857), 13–15 §§ förordning (2022:585) om elnätsverksamhet och Ei:s föreskrifter och allmänna råd (2024:1) om nätutvecklingsplaner. Föreskrifterna trädde i kraft den 15 februari 2024 och innehåller detaljerade bestämmelser om bland annat vad distributionsnätsföretagen ska göra i samband med framtagande av nätutvecklingsplaner samt vilken information som nätutvecklingsplaner ska innehålla. Som komplement till förordningen och föreskrifterna har Ei även tagit fram en vägledning: *Vägledning för upprättande av nätutvecklingsplaner inför inrapportering avseende 2025–2034 enligt EIFS 2024:1*. Vägledningen förklarar bland annat regelverket och vilka uppgifter som nätutvecklingsplanerna ska innehålla och är tänkt som stöd för distributionsnätsföretagen. Kravet på att ta fram nätutvecklingsplaner gäller samtliga distributionsnätsföretag.

Problem- och målformulering

I detta avsnitt redogör Ei för problem- och målformulering.

Behov av inrapportering via ett inrapporteringssystem för att ge en god överblick av nätutvecklingsplanernas innehåll

I regleringsbrevet för 2024 (KN2023/04607) gav regeringen Ei i uppdrag att utreda och ta fram en metod för att hantera och använda nätutvecklingsplaner i energiplaneringssyfte. Ei kom i utredningen fram till att uppgifterna i distributionsnätsföretagens nätutvecklingsplaner bör sammanställas och tillgängliggöras i ett IT-stöd (karttjänst) för att ge berörda aktörer i samhället en

⁵ Artikel 32 (3) i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU.

⁶ Skäl 61 elmarknadsdirektivet.

god överblick av planerna⁷. För att det ska vara möjligt för Ei att tillgängliggöra nätutvecklingsplanernas innehåll på ett ändamålsenligt sätt behöver uppgifterna komma in till Ei på ett strukturerat sätt via ett inrapporteringsystem (IT-system). Ei föreslog därför att förordningen om elnätsverksamhet kompletteras med ett bemyndigande som ger Ei rätt att föreskriva om hur distributionsnätsföretagen ska rapportera in sina nätutvecklingsplaner. Ei har fått ett sådant bemyndigande. Genom ändringsförordningen har Ei även utsetts till ansvarig myndighet för att sammanställa innehållet i nätutvecklingsplanerna och göra det tillgängligt på sin webbplats. För att Ei ska kunna fullgöra det uppdrag som åligger Ei, krävs det att uppgifterna lämnas in på det sätt som Ei anvisar. Om kravet på att nätutvecklingsplaner ska ges in till Ei genom det IT-system som Ei tillhandahåller inte införs saknar Ei förutsättningar för att kunna sammanställa och tillgängliggöra innehåll i distributionsnätsföretagens nätutvecklingsplaner på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Distributionsnätsföretagen lämnade under 2024 in sina nätutvecklingsplaner till Ei för första gången. Ei har sammanställt de uppgifter som distributionsnätsföretagen redovisat i sina nätutvecklingsplaner i en promemoria⁸. Under sammanställningsarbetet har Ei noterat att planerna varierar i både form och innehåll, vilket har skapat utmaningar vid sammanställning av informationen. Efter genomgången av nätutvecklingsplanerna har Ei konstaterat att det behövs en mer enhetlig och strukturerad inrapportering för att kunna visualisera och tillgängliggöra uppgifterna på ett ändamålsenligt sätt. Behovet av en mer enhetlig och strukturerad inrapportering lyfts även i den promemoria om det IT-stöd (karttjänst) som Ei har tagit fram inom ramen för det regeringsuppdrag som beskrivs ovan. I denna promemoria framgår att den första versionen av karttjänsten är begränsad vad gäller vilken typ av data som kan visualiseras, bland annat på grund av att distributionsnätsföretagen saknar ett enhetligt sätt för att rapportera in sina planer⁹.

⁷ Energimarknadsinspektionen, *Distributionsnätsföretagens nätutvecklingsplaner - Hur kan innehållet göras tillgängligt för att bidra till transparens och dialog i energiplaneringen?* Ei R2024:07, 2024.

⁸ Energimarknadsinspektionen, *Sammanställning av innehållet i distributionsnätsföretagens nätutvecklingsplaner*, Ei PM2025:03, 2025.

⁹ Energimarknadsinspektionen, *Visualisering av elnätsföretagens nätutvecklingsplaner bidrar till dialog och transparens i energiplaneringen. Ei lanserar en karttjänst*, Ei PM2025:07, 2025.

Skillnader i hur distributionsnätsföretag redovisar faktisk nätbelastning och sammanlagringseffekter i prognosarbetet

Ei har vid sin granskning av nätutvecklingsplanerna sett att distributionsnätsföretagen redovisar sina prognoser för behovet av överföringskapacitet på olika sätt. Alla distributionsnätsföretag redogör inte för om, och i så fall hur, faktisk nätbelastning och sammanlagringseffekter har beaktats vid framtagandet av prognosen.

Sammanlagringseffekter innebär att nätkunder inte samtidigt utnyttjar sin maximala avtalade effekt, vilket har betydelse för beräkningen av den faktiska fysiska belastningen i elnätet. Redan i rapporten *Kapacitetsutmaningen i elnäten* (Ei R2020:06) bedömde Ei att det är den faktiska fysiska belastningen, som även tar hänsyn till sammanlagringseffekter, som bör vara avgörande vid beräkning av outnyttjad kapacitet i nätet. Om dessa effekter inte beaktas, finns en risk att den tillgängliga kapaciteten i nätet underskattas¹⁰. Under 2024 gav regeringen Ei uppdraget att utreda närmare om outnyttjad nätkapacitet kan frigöras för ett mer effektivt nätutnyttjande. Uppdraget resulterade i rapporten *Använda och fördela outnyttjad kapacitet i elnäten* (Ei R2024:14) där Ei konstaterade att när distributionsnätsföretagen tar fram prognoser för behovet av överföringskapacitet i nätutvecklingsplanerna bör företagen utgå från förväntad belastning i nätet med hänsyn till sammanlagringseffekter så att analyserna blir korrekta och utgår från ett effektivt nätutnyttjande¹¹.

Ei:s föreskrifter om nätutvecklingsplaner kräver inte att planerna innehåller information om hur faktisk nätbelastning och sammanlagringseffekter har beaktats i prognosen för överföringskapacitet. Om distributionsnätsföretagen inte redogör för detta på eget initiativ blir det svårt för intressenter att bedöma om prognosen tar hänsyn till sammanlagringseffekter och den faktiska belastningen i nätet. Om grunden för prognosberäkningen är okänd, försvåras även jämförelser mellan företagens planer.

Enligt 4 kap. 8 § ska distributionsnätsföretaget redogöra för hur prognosen för behov av överföringskapacitet har tagits fram. Uppgifter som anges i bestämmelsen ska särskilt framgå av redogörelsen gällande hur prognosen har tagits fram. Ei bedömer att 4 kap. 8 § bör ändras för att förtydliga att distributionsnätsföretagen även ska redovisa hur faktisk nätbelastning och

¹⁰ Energimarknadsinspektionen, *Kapacitetsutmaningen i elnäten*, Ei R2020:06, 2020.

¹¹ Energimarknadsinspektionen, *Använda och fördela outnyttjad kapacitet i elnäten*, Ei R2024:14, 2024.

sammanlagringseffekter har beaktats i samband med att prognoser för behov av överföringskapacitet tas fram. Genom att införa ett sådant krav stärks transparensen i planeringsprocessen och möjliggör en mer enhetlig och jämförbar bedömning av nätutvecklingsplaner.

Behov av förtydligande och komplettering av föreskrifterna efter första inrapporteringen av nätutvecklingsplaner

Ett syfte med att Ei ursprungligen tog fram föreskrifter om nätutvecklingsplaner, var att säkerställa ett enhetligt och rättssäkert genomförande av elmarknadsdirektivets krav. Ei bedömde att det kan vara svårt för enskilda distributionsnätsföretag att själva utforma och offentliggöra nätutvecklingsplaner utan tydliga och detaljerade regler som vägleder processen.

Samarbetsorganisationen CEER¹² understryker i rapporten *Views on Electricity Distribution Network Development Plans (C21-DS-72-03)*¹³ vikten av att nätutvecklingsplanerna ska vara konsekventa och lätta att jämföra. Ei bedömer att föreskrifter som anger hur planerna ska utformas, vad de ska innehålla och hur de ska offentliggöras, behövs för att underlätta för olika intressenter att förstå och jämföra dem¹⁴. Ifall planerna inte är lätta att förstå och jämföra riskerar detta att minska den transparens som planerna är tänkta att bidra till, vilket i sin tur kan försvåra integrationen av ny elproduktion och ny förbrukning i nätet och därmed bromsa elektrifieringen och energiomställningen.

I samband med granskning av nätutvecklingsplanerna har Ei även konstaterat att vissa bestämmelser i föreskrifter om nätutvecklingsplaner varit otydliga eller inte tillräckligt heltäckande, vilket kan ha lett till att distributionsnätsföretagens planer skiljer sig åt specifikt vad gäller de punkter/uppgiftsområden som dessa bestämmelser reglerar.

För att underlätta för aktörerna att ta del av informationen och för att nätutvecklingsplanerna ska vara jämförbara, behöver innehållet i planerna vara enhetligt. Om innehållet varierar mellan olika planer begränsas även Ei:s möjligheter att sammanställa och tillgängliggöra planernas innehåll. För att främja att planerna är konsekventa och lätta att jämföra föreslår Ei ändringar av

¹² Council of European Energy Regulators (CEER) är en organisation för självständiga nationella tillsynsmyndigheter inom Europeiska unionen och EEA (European Economic Area).

¹³ CEER, *Views on Electricity Distribution Network Development Plans*, 2021. [C21-DS-72-03 Distribution-network-plans.pdf](#)

¹⁴ Konsekvensutredning avseende Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd om nätutvecklingsplaner, ärendenummer 2022-103336.

myndighetens föreskrifter. Vilka bestämmelser som berörs framgår mer detaljerat i följande avsnitt.

Skillnader i distributionsnätsföretagens redovisning av prognos för behov av överföringskapacitet

Enligt 4 kap. 7 § i Ei:s föreskrifter om nätutvecklingsplaner ska distributionsnätsföretagen i megawatt redovisa sin prognos över behovet av överföringskapacitet för överföring av kundernas förbrukning och produktion i sitt elnät. När Ei granskade nätutvecklingsplanerna framkom att distributionsnätsföretagen redovisat prognosen för behovet av överföringskapacitet på olika sätt. De flesta distributionsnätsföretag redovisar det totala behovet av överföringskapacitet, som inkluderar både befintligt och tillkommande behov, medan vissa bara redovisar det tillkommande behovet.

Skillnader i hur distributionsnätsföretagen redovisar prognosen för behovet av överföringskapacitet försvårar både förståelsen och möjligheten till jämförelse. Ei föreslår därför en ändring av bestämmelsen genom att det specificeras att det totala behovet, summan av det befintliga och det tillkommande behovet, ska redovisas.

Ei föreslår även att bestämmelsen förtydligas på så sätt att distributionsnätsföretaget, för *varje år* under den aktuella prognosperioden, ska redovisa sin prognos för överföringsbehov. Detta i syfte att uppnå en enhetlig redovisning av distributionsnätsföretagens prognos över överföringsbehov vilket i sin tur möjliggör även jämförbarhet av dessa uppgifter i distributionsnätsföretagens nätutvecklingsplaner.

Skillnader avseende jämförelseår vid redovisning av prognos för behov av överföringskapacitet

Enligt föreskrifternas 4 kap. 9 § ska distributionsnätsföretagen jämföra prognosen för behovet av överföringskapacitet med de senaste årens behov. Jämförelsen ska visa hur stor ökning eller minskning i procent som prognosen innebär. Föreskrifterna anger dock inte vilka år som jämförelsen ska göras mot, utan detta är upp till varje distributionsnätsföretag att göra en egen bedömning vilket/vilka år som ska användas. En naturlig följd av detta är att referensåren varierar mellan distributionsnätsföretagen.

En tydlig majoritet av distributionsnätsföretagen har tolkat bestämmelsen i enlighet med Ei:s avsikt och har använt ett eller flera jämförelseår före den tidsperiod som prognosen avser, som referensår. Ett fåtal företag har däremot gjort

jämförelser med det föregående året inom tidsperioden som prognosen omfattar. För att undvika olika tolkningar föreslår Ei en språklig justering av bestämmelsen, som tydligt anger att jämförelsen ska göras med historiska år som redan har passerat. Detta ska underlätta tolkningen genom att bidra till en mer konsekvent och jämförbar rapportering mellan företag.

Ei anser att det fortsatt är lämpligt att distributionsnätsföretaget självt avgör vilket/vilka historiska referensår som ska användas. Samtidigt bedömer Ei att företagen bör ange vilket år/vilka år som valts som referens, och föreslår därför att ett allmänt råd införs till bestämmelsen som reglerar närföretagens skyldighet att jämföra prognosen för behovet av överföringskapacitet med de senaste årens behov. Det föreslagna allmänna rådet innebär att distributionsnätsföretaget i sin redogörelse bör ange vilket/vilka referensår som jämförelsen har gjorts mot. Ei anser att detta skulle underlätta för berörda aktörer att bättre förstå distributionsnätsföretagens prognoser.

För att undvika olika tolkningar föreslår Ei även att 4 kap. 9 § i föreskrifterna förtydligas genom att det anges att jämförelsen mellan prognosen och de senaste historiska årens behov ska göras *för respektive år* under den tidsperiod som prognosen avser - och därmed visa hur stor ökning respektive minskning av behovet av överföringskapacitet prognosen innebär *för varje enskilt år*. Genom detta förtydligande klargörs det hur jämförelsen ska göras vilket bidrar till en mer enhetlig och jämförbar redovisning av uppgifterna.

Enligt det tillhörande allmänna rådet bör jämförelsen av prognosen göras per delområde om distributionsnätsföretaget har delat in sitt elnät i delområden. Enligt 4 kap. 7 § ska distributionsnätsföretaget redovisa sin prognos över behovet av överföringskapacitet för kundernas förbrukning och produktion i sitt elnät. Redovisningen ska ske per delområde om företaget har delat in sitt nät i delområden. Ei anser att även jämförelsen av prognosen för behov av överföringskapacitet med de senaste årens behov *ska* redovisas för respektive delområde om distributionsnätsföretaget har delat in sitt elnät i delområden. Ei föreslår därför att krav på redovisning för respektive delområde införs genom ett tillägg i 4 kap. 9 § i stället för att regleras i det allmänna rådet. Kravet på att distributionsnätsföretaget ska redovisa uppgifter per delområde om företaget har delat in sitt elnät i delområden gäller även övriga uppgiftsområden enligt föreskrifterna.

Vid redovisning av planerade investeringar ska distributionsnätsföretaget redogöra för syfte och projektbeskrivning

Enligt 4 kap. 11 § i föreskrifterna krävs det att distributionsnätsföretagen redovisar planerade investeringar för de kommande fem till tio åren, inklusive projektstatus och driftsättningstidpunkt. Däremot anges inte att syfte och projektbeskrivning ska ingå, vilket gör dessa uppgifter frivilliga. Av Ei:s vägledning framgår dock att distributionsnätsföretagen bör redovisa planerade investeringar enligt en tabell (Tabell 3 i vägledningen), där bland annat både projektbeskrivning och syfte med projektet bör anges. Ei har i arbetet med sammanställning av distributionsnätsföretagens nätutvecklingsplaner noterat att majoriteten av distributionsnätsföretagen har följt vägledningen och redovisat uppgifter i nätutvecklingsplaner enligt vägledningens tabell 3.

Ei anser att det är viktigt att distributionsnätsföretagen redovisar syfte och projektbeskrivning för att exempelvis intressenter ska få förståelse för olika projekt och investeringar som distributionsnätsföretagen planerar för kommande period. Av denna anledning bedömer Ei att krav på att ange syfte och projektbeskrivning bör införas i föreskrifterna genom en ändring av den aktuella bestämmelsen.

Distributionsnätsföretaget ska ange tidsperioden för samrådet i samrådsredogörelsen

Enligt 6 kap. 1 § i föreskrifterna ska samrådsprocessen genomföras under tillräckligt lång tid, minst sex veckor, för att berörda systemanvändare ska ha möjlighet att lämna synpunkter. Ei föreslår därför en ändring av 6 kap. 3 §, som innebär att distributionsnätsföretaget, som en del av planen, ska redogöra för under vilken tidsperiod samrådet har genomförts. Syftet med att ange tidsperioden är att Ei ska kunna kontrollera att samrådet uppfyller kravet på varaktighet enligt föreskrifterna.

Nollalternativet

Nollalternativet innebär att Ei inte genomför föreskriftsändringar av Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2024:1) om nätutvecklingsplaner och att Ei inte använder den föreskriftsrätt som meddelats genom regeringens bemyndigande, det vill säga inte föreskriver om hur nätutvecklingsplanerna ska rapporteras in till Ei.

Om föreskrifterna inte ändras kommer vissa bestämmelser fortsatt vara otydliga eller sakna viktiga delar. Det kan leda till att distributionsnätsföretagen tolkar reglerna olika eller att nätutvecklingsplanerna saknar delar som Ei avser att planerna ska innehålla. Detta kan i sin tur göra det svårare för intressenter att

förstå planerna och leder dessutom till variationer i nätutvecklingsplanernas innehåll, vilket försvårar möjligheten att jämföra dem.

Om Ei inte föreskriver att uppgifterna i nätutvecklingsplanerna ska rapporteras via det inrapporteringssystem (IT-system) som Ei tillhandahåller kommer inrapporteringen via systemet att vara frivilligt. Detta kan medföra att planer inte rapporteras till Ei på ett enhetligt och strukturerat sätt. Utan att uppgifterna lämnas via inrapporteringssystem, som säkerställer en strukturerad och enhetlig inrapportering av distributionsnätsföretagens nätutvecklingsplaner, begränsas Ei:s möjligheter att ta fram och vidareutveckla en ändamålsenlig karttjänst för att tillgängliggöra innehållet i planerna. Även Ei:s arbetsbörda skulle bli avsevärt högre. Detta då Ei skulle behöva sammanställa distributionsföretagens nätutvecklingsplaner manuellt. Att sammanställa nätutvecklingsplanerna manuellt skulle vara tidskrävande och ta mycket resurser i anspråk.

Alternativa lösningar

Ei har analyserat möjliga alternativa lösningar till de föreslagna föreskriftsändringarna. I nedanstående avsnitt beskrivs de olika alternativen.

Ei informerar distributionsnätsföretagen och genomför en mer omfattande tillsyn

Ett alternativ är att Ei informerar distributionsnätsföretagen, exempelvis genom informationsmöten, andra informationsinsatser och uppdatering av vägledningen. Ei skulle kunna informera om Ei:s inrapporteringssystem och uppmana företagen att lämna in nätutvecklingsplanernas uppgifter där, för att underlätta för Ei att tillgängliggöra planernas innehåll i en karttjänst. Syftet skulle även vara att ge vägledning om hur föreskrifterna bör tolkas och vilken information som bör ingå i nätutvecklingsplanerna, för att dessa ska bli så enhetliga och ändamålsenliga som möjligt.

Ett annat alternativ skulle kunna vara att Ei genomför en mer omfattande och djupgående tillsyn efter varje inrapportering. Detta bland annat i syfte att få distributionsnätsföretagen mer harmoniserade i sin rapportering av uppgifter. Tillsyn skulle också skapa vägledning för distributionsnätsföretagen vad gäller föreskrifternas tolkning.

Ytterligare ett alternativ skulle kunna vara att Ei både informerar distributionsnätsföretagen och genomför mer djupgående tillsynsinsatser efter

varje inrapportering vilket förhoppningsvis skulle effektivisera regelefterlevnaden ytterligare och leda till en mer enhetlig inrapportering av nätutvecklingsplaner.

Samtliga ovan nämnda alternativ innebär att det skulle vara frivilligt att använda det IT-system som Ei har tagit fram.

Ei:s bedömning av alternativen till föreskriftsändringar

Om Ei enbart informerar distributionsnätsföretagen och/eller genomför mer omfattande och djupgående tillsynsinsatser utan att genomföra föreskriftsändringar bedömer myndigheten att detta medför vissa risker. En sådan risk är att föreskrifterna fortsatt kan uppfattas som otydliga och tolkas olika av distributionsnätsföretagen, vilket i sin tur kan leda till fortsatta skillnader i innehåll och utformning av nätutvecklingsplanerna. Informationsinsatser kan visserligen ge viss vägledning, men de är inte bindande. Det finns en risk att informationen inte når alla distributionsnätsföretag, eller att den förbises eller glöms bort, vilket kan bidra till fortsatt osäkerhet och olika sätt att tolka reglerna. Omfattande tillsynsinsatser efter varje inrapportering innebär också att Ei skulle behöva avsätta mycket mer tid och resurser för att kunna genomföra sådana insatser. Detta alternativ innebär också en långvarig process genom skriftlig kontakt med distributionsnätsföretagen där Ei skulle behöva, genom föreläggande och kompletterande brev, ta in informationen och granska inlämnat underlag. Därefter behöver resultat av tillsynen återkopplas till respektive distributionsnätsföretag. Även om tillsynen kan bidra till ökad kunskap hos berörda distributionsnätsföretag finns en risk att denna kunskap inte bevaras över tid. Kunskapen kan glömmas bort eller falla bort i samband med kunskapsöverföring, både hos distributionsnätsföretagen och hos Ei, till exempel att bedömningen blir olika på grund av att föreskrifterna inte är tillräckligt tydliga och ger utrymme för olika tolkningar. Ei har i avsnittet problem- och målformuleringen konstaterat att vissa formuleringar i föreskrifterna är otydliga, vilket innebär en utmaning i att genomföra tillsyn som grundar sig i dessa föreskrifter. Otydligheter i föreskrifterna kan försvåra möjligheten att bedöma efterlevnad. Alternativet att genomföra mer omfattande och djupgående tillsyn efter varje inrapportering bedöms därmed inte kunna bidra till enhetlig och harmoniserad inrapportering på ett tids- och resurseffektivt sätt.

Att Ei inte föreskriver om hur nätutvecklingsplanerna ska rapporteras in till Ei skulle innebära att inrapporteringen via inrapporteringssystemet (IT-systemet) blir frivilligt. Det medför en risk att inte alla distributionsnätsföretag använder systemet, vilket skulle innebära en ökad administrativ börda för Ei. Myndigheten

skulle då behöva föra in uppgifterna i IT-systemet manuellt, vilket ökar risken för fel, exempelvis att information inkluderas som företaget inte avsett att rapportera in, eller att viktig information utelämnas. Manuell hantering av uppgifterna är dessutom både resurs- och tidskrävande och skulle innebära högre kostnader för Ei, jämfört med om företagen skulle rapportera i IT-systemet.

Ei bedömer att föreskriftsändringar behövs

Efter en samlad analys av de olika lösningarna bedömer Ei att föreskriftsändringar är den mest ändamålsenliga åtgärden för att hantera de problem som har identifierats i avsnittet problem- och målformulering.

Ei har tidigare konstaterat att föreskrifter krävs för att säkerställa ett enhetligt framtagande av nätutvecklingsplaner¹⁵. Föreskrifterna syftar till att tydliggöra direktivets krav på både innehåll och utformning av planerna. Utan detaljerade regler finns en risk att distributionsnätsföretagen tolkar kraven olika, vilket kan leda till planer med varierande form och innehåll. Det skulle i sin tur motverka syftet med en jämförbar och transparent planering.

Vid en genomgång av gällande föreskrifter har Ei identifierat vissa behov av tillägg och förtydliganden av formuleringar. Dessa justeringar är viktiga för att säkerställa att föreskrifterna stödjer syftet med nätutvecklingsplanerna, exempelvis genom att underlätta för intressenter att förstå och jämföra planerna. Ei bedömer vidare att det är nödvändigt att föreskriva att distributionsnätsföretagen ska rapportera in sina nätutvecklingsplaner via ett inrapporteringssystem. Om detta i stället endast regleras genom information, vägledning och tillsyn blir användningen av IT-systemet frivillig. En sådan lösning innebär flera risker vilket har beskrivits ovan. För att säkerställa en enhetlig, korrekt och effektiv inrapportering bedömer Ei att föreskriftsändringar krävs.

Beskrivning av förslaget

I detta avsnitt beskrivs de föreslagna föreskriftsändringarna.

Kapitel 1 Inledande bestämmelser

¹⁵ Se sid. 13 i konsekvensutredning avseende Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd om nätutvecklingsplaner, ärendenummer 2022–103336.

Föreskrifternas första kapitel beskriver inledande bestämmelser om skyldigheter som distributionsnätsföretaget har när det upprättar en nätutvecklingsplan.

4 § Distributionsnätsföretaget ska lämna in sin nätutvecklingsplan genom det IT-system som nätmyndigheten tillhandahåller och på det sätt som myndigheten anvisar.

Paragrafen är ny. I paragrafen anges på vilket sätt distributionsnätsföretagen ska lämna in sina nätutvecklingsplaner till Ei.

Kapitel 4 Nätutvecklingsplanen och dess innehåll

Kapitlet beskriver vilka uppgifter distributionsnätsföretaget ska ange när det upprättar en nätutvecklingsplan.

4 kap. 7 § Distributionsnätsföretaget ska i megawatt och för respektive år under den tidsperiod som prognosen avser redovisa sin prognos över det totala behovet av överföringskapacitet för överföring av kundernas förbrukning och produktion i sitt elnät.

Behovet av överföringskapacitet kan redovisas som ett spann.

Redovisningen av prognosen ska utgå från den utveckling som enligt företaget är mest trolig. Om företaget har delat in sitt elnät i delområden ska redovisningen ske per delområde.

Paragrafen ändras på så sätt att det nu framgår att distributionsnätsföretaget ska redovisa sin prognos för respektive år under den tidsperiod som prognosen avser och att prognosen ska redovisas över det totala behovet av överföringskapacitet.

4 kap. 8 § Distributionsnätsföretaget ska redogöra för hur prognosen för behov av överföringskapacitet har tagits fram.

Av redogörelsen ska det särskilt framgå

- 1 vilka antaganden som ligger till grund för prognosen,*
- 2 hur den faktiska nätbelastningen och sammanlagringseffekter har beaktats,*
- 3 vilka drivkrafter som kan påverka behovet av överföringskapacitet i elnätet,*
- 4 hur relevanta prognoser och planer från kommuner, regioner och länsstyrelser har beaktats i prognosarbetet,*

- 5 *hur distributionsnätetsföretaget har samarbetat med andra nätföretag i prognosarbetet, och*
- 6 *hur den långsiktiga förväntade utvecklingen av det svenska energisystemet har beaktats i prognosarbetet.*

Allmänna råd

Exempel på drivkrafter enligt tredje punkten, som kan anses påverka behovet av överföringskapacitet i elnätet, och som kan finnas med i företagets redogörelse, är industrietablering, energieffektivisering, nya produktionsanläggningar, behov av laddinfrastruktur för transporter samt befolkningsutveckling.

Metoder som kan vara till hjälp för att ta fram prognosen för behov av överföringskapacitet kan till exempel vara riskanalys, känslighetsanalys och dialog med intressenter.

Paragrafen har ändrats genom att ytterligare en punkt läggs till i paragrafens punktuppställning. Ändringen innebär att redogörelsen ska bland annat innehålla information om hur den faktiska nätbelastningen och sammanlagringseffekter har beaktats.

En redaktionell ändring har gjorts i det allmänna rådets första stycke.

4 kap. 9 § Distributionsnätetsföretaget ska göra en jämförelse av prognosen för behov av överföringskapacitet med de senaste, historiska årens behov. Jämförelsen ska för respektive år under den tidsperiod som prognosen avser visa hur stor ökning respektive minskning av behovet av överföringskapacitet som prognosen innebär.

Jämförelsen ska ange ökning respektive minskning i procent, men ska i övrigt vara kvalitativ.

Har distributionsnätetsföretaget delat in sitt elnät i delområden ska jämförelsen av prognosen göras per delområde.

Allmänna råd

Distributionsnätetsföretaget bör i sin redogörelse ange vilket/vilka år som jämförelsen har gjorts mot.

Paragrafen har ändrats så att det nu anges att jämförelsen ska göras för respektive år under den tidsperiod som prognosen avser. Tidigare har detta preciserats

genom vägledning för upprättande av nätutvecklingsplaner. Det förtydligas även att med de senaste åren avses de historiska åren. Vidare tas det tillhörande allmänna rådet bort och dess innehåll flyttas till paragrafens tredje stycke. Denna ändring innebär ett krav på att jämförelsen ska göras per delområde om distributionsnätsföretaget har delat in sitt elnät i delområden.

4 kap. 10 § I nätutvecklingsplanen ska distributionsnätsföretaget redogöra för sin analys av hur företagets befintliga system kan hantera det behov av överföringskapacitet av el som företaget har redovisat på medellång och lång sikt enligt 7–8 §§.

I nätutvecklingsplanen ska företaget redogöra för

- 1 eventuella nuvarande kapacitetsbegränsningar och om dessa finns i eget elnät, i överliggande elnät alternativt båda,*
- 2 nuvarande användning av flexibilitetstjänster och andra resurser som företaget använder som ett alternativ till utbyggnad av systemet, vilken typ av flexibilitetstjänst och andra resurser som används samt i vilken omfattning de används, och*
- 3 eventuella förväntade kapacitetsbegränsningar för den kommande tioårsperioden samt om dessa finns i eget elnät, överliggande elnät alternativt båda.*

Om distributionsnätsföretaget har valt att dela in sitt elnät i delområden ska det redovisa sin analys per delområde.

I bestämmelsen anges nu att distributionsnätsföretaget ska redogöra för eventuella nuvarande och förväntade kapacitetsbegränsningar och om dessa finns i eget elnät, överliggande elnät alternativt båda. Tidigare skulle distributionsnätsföretaget redogöra för eventuella nuvarande och förväntade kapacitetsbegränsningar och om dessa finns i eget elnät eller överliggande elnät. Dock har det tidigare tydliggjorts i vägledningen att eventuella kapacitetsbegränsningar i eget nät och/eller kapacitetsbegränsningar i överliggande nät, som påverkar företagets nätutveckling, skulle beskrivas i nätutvecklingsplanen. Ändringar innebär således endast språkliga förtydliganden genom att det preciseras hur eventuella kapacitetsbegränsningar både nuvarande och förväntade ska redovisas.

4 kap. 11 § Distributionsnätsföretaget ska redovisa sina planerade investeringar i huvudsaklig distributionsinfrastruktur som krävs för att ansluta ny produktionskapacitet och ny förbrukning, eller befintlig produktionskapacitet och förbrukning som har utökats. Planerade investeringar ska vara baserade på företagets prognos för behov av överföringskapacitet, enligt 7 §.

Distributionsnättsföretaget ska redovisa sina planerade investeringar för de kommande fem till tio åren. De planerade investeringarna ska redovisas med status för projekten och tidpunkt för driftsättning samt det huvudsakliga syftet med projektet och en projektbeskrivning.

Distributionsnättsföretaget ska redogöra för hur det har gjort sin bedömning av sådana investeringar.

Om distributionsnättsföretaget har valt att dela in sitt elnät i delområden ska det redovisa sina planerade investeringar per delområde.

I paragrafens andra stycke har ett tillägg gjorts som innebär att de planerade investeringarna ska redovisas bland annat med det huvudsakliga syftet med projektet och en projektbeskrivning. Redovisning av dessa uppgifter har tidigare rekommenderats i vägledning för upprättande av nätutvecklingsplaner.

Kapitel 6 Samråd

Kapitlet beskriver vad distributionsnättsföretaget ska göra för att samrådet, inför upprättandet av nätutvecklingsplanen, ska ha genomförts korrekt.

6 kap. 3 § När distributionsnättsföretaget upprättar sin nätutvecklingsplan ska det, som en del av planen, även redogöra för hur och under vilken tidsperiod samrådet har genomförts.

Efter genomfört samråd ska distributionsnättsföretaget sammanställa synpunkterna från samrådet i en samrådsredogörelse.

Ändring har gjorts i paragrafens första stycke. Ändringen innebär att distributionsnättsföretaget ska redogöra för under vilken tidsperiod samrådet har genomförts. Detta ger Ei bättre möjligheter att bedöma om kravet på att samrådsprocessen ska genomföras under tillräckligt lång tid är uppfyllt.

Finansiering

Ei:s kostnader kommer att täckas av befintligt anslag. Andra aktörer inom offentlig sektor bedöms inte påverkas av förslagen.

Rättsliga förutsättningar

Bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

De föreslagna föreskriftsändringarna grundar sig på de bemyndiganden som framgår av förordningen om elnätsverksamhet.

Av 3 kap. 16 § ellagen framgår att ett distributionsnätsföretag vartannat år ska ta fram en plan för hur nätverksamheten ska utvecklas (nätutvecklingsplan), offentliggöra planen, och ge in planen till nätmyndigheten. Enligt 3 kap. 17 § ellagen har Ei möjligheter att meddela föreskrifter om vad en nätutvecklingsplan ska innehålla och hur den ska tas fram, offentliggörandet av nätutvecklingsplanen och vilka uppgifter som ska offentliggöras tillsammans med planen, och undantag från kraven i 16 §.

Enligt 15 § i förordning om elnätsverksamhet har Ei bemyndigats att ta fram föreskrifter om nätutvecklingsplaner. Föreskrifterna ska ange vad en nätutvecklingsplan ska innehålla och hur den ska tas fram. Vidare ska föreskrifterna reglera offentliggörandet av nätutvecklingsplanen och vilka uppgifter som ska offentliggöras tillsammans med planen. Bestämmelsen innehåller inte bemyndigande att föreskriva om undantag från kravet på att ta fram nätutvecklingsplaner. Ei har nu även bemyndigats att få meddela verkställighetsföreskrifter om hur nätutvecklingsplaner ska ges in till myndigheten.

Överensstämmelse med EU-regler

Ei bedömer att de föreslagna ändringarna överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen och inte går utöver de krav som följer av relevanta EU-förordningar och direktiv.

Ekonomiska konsekvenser

Ei redogör i detta avsnitt för de ekonomiska konsekvenserna för kunder, berörda företag och offentlig sektor.

Konsekvenser för hushåll/konsumenter

Ei bedömer att förslaget inte direkt påverkar hushåll eller konsumenter. Genom föreskriftsändringarna kan nätutvecklingsplanerna bli lättare att förstå och jämföra, vilket stärker den transparens de är avsedda att bidra till.

Konsekvenser för företag

Berörda företag

De föreslagna föreskriftsändringarna berör samtliga distributionsnätsföretag. I Sverige finns ungefär 170 distributionsnätsföretag och storleken på företagen varierar från små ekonomiska föreningar med ett tiotal kunder till stora företag med flera hundratusen kunder.

Ei har tidigare bedömt att företag vars verksamhet kan ha nytta av att ta del av nätutvecklingsplanerna kan påverkas av reglerna om nätutvecklingsplaner¹⁶. Ei kunde dock inte uppskatta antalet sådana företag, eller det värde som uppstår. Detta då det är främst företagens egen bedömning av värdet av innehållet i nätutvecklingsplanerna som enligt Ei:s uppfattning avgör vilka företag detta avser. De föreslagna ändringarna innebär bland annat att berörda aktörer kommer att få en bättre överblick över planerna och dess innehåll. Företag som påverkas av reglerna om nätutvecklingsplaner i stort kan således påverkas även av föreslagen förändring. Dock är det fortsatt svårt att uppskatta antalet sådana företag.

Påverkan på företagens kostnader och verksamhet

Distributionsnätsföretag har redan idag en skyldighet att ta fram en nätutvecklingsplan, offentliggöra planen, och ge in planen till nätmyndigheten. De ändringar som Ei föreslår innebär i huvudsak att distributionsnätsföretagen ska lämna in sina nätutvecklingsplaner till Ei genom det IT-system som Ei tillhandahåller. Ei bedömer att den aktuella ändringen kan innebära ökade administrativa kostnader i distributionsnätsföretagens arbete i samband med att de lämnar in sina nätutvecklingsplaner via ett inrapporteringsystem till Ei. Under avsnittet *Administrativa kostnader* presenteras en detaljerad beskrivning av vad den föreslagna ändringen innebär för distributionsnätsföretagen vad gäller de administrativa kostnaderna.

Beträffande ändringar som avser språkliga och redaktionella förtydliganden bedöms inte dessa föranleda några ytterligare kostnader för distributionsnätsföretagen i deras arbete med upprättande och inlämning av nätutvecklingsplaner. Dessa ändringar avser endast tydliggöra och därmed underlätta för distributionsnätsföretagen då det nu mer tydligt framgår vad som gäller.

¹⁶ Se sid. 34 i konsekvensutredning avseende Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd om nätutvecklingsplaner, ärendenummer 2022-103336.

Ändringsförslag i form av förtydliganden och preciseringar som innebär att det nu tydligt anges hur uppgifter ska redovisas bedöms ha en begränsad påverkan på distributionsnätsföretagens administrativa kostnader. Detta då de föreslagna ändringarna inte innebär någon förändring jämfört med myndighetens rekommendation i vägledningen för upprättande av nätutvecklingsplaner gällande redovisning av dessa uppgifter. Majoriteten av företagen har följt Ei:s rekommendation angående hur dessa uppgifter ska redovisas vid den första inrapporteringen.

Ei bedömer vidare att ändringsförslaget som innebär att distributionsnätsföretagen skriftligen ska redogöra för om och i så fall hur de har tagit hänsyn till faktisk nätbelastning och sammanlagringseffekter, inte kommer att öka mängden arbetsuppgifter kopplade till framtagande av prognosen jämfört med vad som redan krävs enligt gällande reglering. Däremot innebär kravet en ny skriftlig uppgift, vilket kan medföra en viss, men marginell, ökning av de administrativa kostnaderna.

Vid första inrapporteringen av nätutvecklingsplaner framkom det att flera distributionsnätsföretag beskriver att, och på vilket sätt, de tar hänsyn till faktisk nätbelastning och sammanlagringseffekter vid framtagandet av sin prognos för behov av överföringskapacitet. Drygt 40 distributionsnätsföretag har uppgett i sin nätutvecklingsplan att de tagit fram en effektprognos med hjälp av Energiforsks lathund¹⁷. Med lathunden kan en teoretiskt sammanlagrad maxeffekt¹⁸ tas fram utifrån bland annat historiska last- och produktionsdata, temperaturberoende samt antaganden om tillkommande effektanvändning. Det finns även distributionsnätsföretag som har redovisat sin prognos med hänsyn till sammanlagringseffekter, där prognosen har gjorts på annat sätt än genom Energiforsk metod. Det finns dock distributionsnätsföretag som inte tar hänsyn till sammanlagringseffekter i sin prognos och i stället redovisar det totala tillkommande behovet av överföringskapacitet, det vill säga den avtalade effekten.

Den arbetsuppgift som tillkommer i samband med föreskriftsändringen består i att distributionsnätsföretagen skriftligen ska redogöra för *om* och i så fall *hur* hänsyn tagits till nätbelastning och sammanlagringseffekter vid framtagandet av prognosen. Denna förändring bedöms endast påverka arbetstiden kopplat till

¹⁷ Energiforsk, *Effektprognos – en lathund för lokalnätbolag*, 2024:1006, 2024.

<https://energiforsk.se/media/33641/2024-1006-effektprognos-en-lathund-for-lokalnatsbolag.pdf>

¹⁸ I årsrapporterna, som rapporteras in till Ei av distributionsnätsföretagen, redovisas den faktiskt sammanlagrade maxeffekten.

nätutvecklingsplanen marginellt. Samtidigt bedömer Ei att den information som redogörelsen ger är viktig för att förstå vad prognosen för överföringskapacitet baseras på.

Administrativa kostnader

Att distributionsnätsföretagen ska rapportera sina nätutvecklingsplaner via IT-systemet bedöms medföra en mindre ökning av administrativa kostnader. Finansieringen av distributionsnätsföretagens kostnader sker genom elnätsavgifter som tas ut av elanvändare. Övriga föreslagna ändringar bedöms innebära ingen eller en marginell ökning av de administrativa kostnaderna kopplade till arbetet med att ta fram och lämna in nätutvecklingsplaner. Kostnaderna som är förknippade med inrapportering i IT-systemet beskrivs närmare i följande avsnitt.

Inrapporteringen via IT-systemet är en ny arbetsuppgift som tillkommer i samband med ändringen av föreskrifterna. Den ökade rapporteringsskyldigheten bedöms innebära en viss ökning av arbetsbördan för distributionsnätsföretagen, men i mycket begränsad omfattning. Eftersom nätutvecklingsplaner ska lämnas in vartannat år, medför detta återkommande administrativa kostnader för distributionsnätsföretagen.

Ei bedömer att de tilläggskostnader som är förknippade med inrapportering i IT-systemet kan variera beroende på distributionsnätsföretagens storlek. I Tabell 1 presenteras tilläggskostnaderna för *stora företag*, vilket i denna konsekvensutredning avser företag med 100 000 eller fler anläggningspunkter¹⁹. Tabell 2 visar motsvarande kostnader för företag med färre än 100 000 anläggningspunkter, vilka i denna utredning klassificeras som *övriga företag*. Denna uppdelning görs eftersom rapporteringstiden i IT-systemet bedöms skilja sig mellan större och mindre företag. Vid den första rapporteringen av nätutvecklingsplaner noterades att större företag i genomsnitt hade fler planerade investeringar. Eftersom dessa investeringar ska rapporteras i IT-systemet kan rapporteringen bli mer tidskrävande för de större företagen. Ei bedömer att det är rimligt att anta att större företag generellt sett kommer ha fler planerade investeringar i sina nätutvecklingsplaner vid framtida rapporteringstillfällen, även om det inte nödvändigtvis gäller i alla enskilda fall.

¹⁹ Anläggningspunkter omfattar både uttags- och inmatningspunkter samt punkter med både uttag och inmatning. Antalet anläggningspunkter baseras på inrapporterade avbrottsdata från 2023 (senast tillgängliga data) som företagen skickar in årsvis per kalenderår till Ei.

Tabell 1 Tilläggskostnader för distributionsnätsföretag vartannat år, stora företag

Arbetsuppgift	Antal företag ²⁰	Tid (timmar)	Kostnad min (kr)	Kostnad max (kr)
Rapportering via Ei:s inrapporteringssystem, stora företag	6	2 - 6 ²¹	1 590	6 120

För distributionsnätsföretag som har delat upp sitt verksamhetsområde i flera delområden bedöms rapporteringen ta längre tid jämfört med företag som har ett samlat verksamhetsområde. Detta beror på att vissa uppgifter måste rapporteras uppdelat per delområde, vilket medför en ökad arbetsinsats. Ei uppskattar att rapporteringstiden ökar med cirka 30 minuter för distributionsnätsföretag med delområden²². Samtliga *stora företag* har delområden, vilket har beaktats i beräkningen av tidsåtgången i Tabell 1. Bland *övriga företag* har en viss andel också delområden, omkring en femtedel. För dessa företag bedöms rapporteringen bli något mer tidskrävande än för företag utan delområden.

Tabell 2 Tilläggskostnader för distributionsnätsföretag vartannat år, övriga företag

Arbetsuppgift	Antal företag ²³	Tid (timmar)	Kostnad min (kr)	Kostnad max (kr)
Rapportering via Ei:s inrapporteringssystem, övriga företag utan delområden	125	1 - 1,5	795	1 530
Rapportering via Ei:s inrapporteringssystem, övriga företag med delområden	35	1,5 - 2	1 193	2 040

Tilläggskostnaderna i Tabell 1 och 2 har beräknats enligt följande. Kostnaden för en anställd som arbetar med nätutvecklingsplanen är som minst 795 kr/timme, och som mest 1 020 kr/timme. För *stora företag* uppskattas tilläggskostanden variera mellan 1 590 och 6 120 kr. För ett företag som ingår i gruppen *övriga företag* utan

²⁰ Antalet företag baseras på de som skulle inrapportera sin nätutvecklingsplan under 2024. Det totala antalet företag kan komma att förändras vid kommande inrapporteringar.

²¹ Att intervallet är relativt stort beror delvis på att inom gruppen *stora företag* finns en betydande variation i antalet planerade investeringar. Vid den första inrapporteringen av nätutvecklingsplaner varierade antalet investeringar från omkring 10 till över 200 per distributionsnätsföretag.

²² Uppskattningen baseras på de nätutvecklingsplaner som distributionsnätsföretagen rapporterade till Ei under 2024. Om företagen framöver väljer att dela in sina nät i flera delområden än vid denna rapportering, bedöms rapporteringsarbetet kunna bli mer tidskrävande.

²³ Antalet företag baseras på de som skulle inrapportera sin nätutvecklingsplan under 2024. Det totala antalet kan komma att förändras vid kommande inrapporteringar.

delområden uppskattas kostnaden vara mellan 795 och 1 530 kr. För *övriga företag* med delområden bedöms kostnaden vara något högre, mellan 1 193 och 2 040 kr. Den genomsnittliga kostnaden för ett distributionsnätsföretag uppgår till mellan 908²⁴ och 1 803²⁵ kr.

Denna bedömning utgår från att den person som genomför inrapporteringen har varit delaktig i framtagandet av nätutvecklingsplanen och därmed har god kännedom om dess innehåll. Om rapporteringen i stället utförs av någon som inte har arbetat med planen, kan det ta längre tid att sätta sig in i innehållet innan inrapporteringen kan genomföras.

Över tid bedöms rapporteringstiden minska i takt med att distributionsnätsföretagen blir mer vana vid systemet. Eftersom rapporteringen endast sker vartannat år är det en uppgift som utförs relativt sällan, vilket kan innebära att effektiviseringen sker i långsam takt. Sammantaget förväntas dock arbetsinsatsen minska något över tid, jämfört med det första inrapporteringstillfället.

Påverkan på konkurrensförhållanden

Ei bedömer att de föreslagna föreskriftsändringarna inte påverkar konkurrensförhållandena mellan distributionsnätsföretagen då distributionsnätsföretagen bedriver monopolverksamhet.

Vad gäller påverkan på konkurrensförhållandena mellan övriga aktörer på elmarknaden så har Ei i samband med framtagande av föreskrifterna om nätutvecklingsplaner bedömt att konkurrens mellan aktörerna på elmarknaden påverkas på så sätt att nätutvecklingsplaner ger en större insyn i hur distributionsnätsföretagen arbetar, planerar och investerar. På så vis kan aktörer få mer underlag inför etableringar, marknadsinsatser och liknande. En av de nu föreslagna ändringarna gör det möjligt för Ei att tillgängliggöra innehållet i distributionsnätsföretagens nätutvecklingsplaner på ett mer ändamålsenligt sätt och därmed ge berörda aktörer en god överblick över utvecklingen i elnäten vilket i sin tur skapar ännu bättre förutsättningar för transparens och dialog i relevanta planeringsprocesser.

²⁴ $(6 * 1590 + 125 * 795 + 35 * 1193) / 166 = 908$

²⁵ $(6 * 6 120 + 125 * 1530 + 35 * 2040) / 166 = 1 803$

Annan påverkan på företag

Ei har inte identifierat någon annan påverkan på distributionsnätsföretag eller andra företag än som beskrivits ovan.

Särskild hänsyn till små företag

Som det framgår ovan gäller kravet på att ta fram en nätutvecklingsplan alla distributionsnätsföretag. Ei har därför inte tagit särskild hänsyn till små företag i sitt arbete med framtagande av förslag till de aktuella föreskriftsändringarna.

Konsekvenser för offentlig sektor

Det åligger Ei att sammanställa och tillgängliggöra distributionsnätsföretagens nätutvecklingsplaner i ett IT-stöd. För att visualisera vissa uppgifter i dessa planer har Ei därför utvecklat en karttjänst. Bland aktörer inom offentlig sektor är det därför främst Ei som påverkas av de föreslagna ändringarna och då främst med anledning av införandet av kravet på att distributionsnätsföretagen ska lämna in sina nätutvecklingsplaner via ett inrapporteringsystem.

Under 2024 lämnade distributionsnätsföretagen in sina nätutvecklingsplaner till Ei för första gången. I början av 2025 sammanställde Ei vissa uppgifter som företagen redovisat, varav flera ska rapporteras via Ei:s IT-system vid nästa inrapporteringsstillfälle. Om distributionsnätsföretagen inte själva rapporterar sina uppgifter via IT-systemet skulle Ei behöva göra en liknande sammanställning av företagens uppgifter vid nästkommande inrapporteringsstillfälle. Denna arbetsuppgift tillkom med anledning av ett regeringsuppdrag som tilldelades Ei, där myndigheten fått i uppgift att utveckla en metod för att hantera och använda nätutvecklingsplaner i energiplaneringssyfte. Inom ramen för detta arbete kommer Ei sammanställa och visualisera vissa uppgifter från nätutvecklingsplanerna i en karttjänst, för att göra informationen mer tillgänglig för berörda intressenter.

Baserat på den tid det tog för Ei att sammanställa vissa av nätutvecklingsplanernas uppgifter under början av 2025 uppskattas det ta i genomsnitt cirka 3,5 timmar för Ei att lägga in en nätutvecklingsplan i IT-systemet. Om Ei fortsatt skulle hantera denna arbetsuppgift skulle det innebära en total arbetsinsats om cirka 580²⁶ timmar vartannat år, med hänsyn till att cirka 170 distributionsnätsföretag enligt ellagen ska ta fram och rapportera in sina nätutvecklingsplaner. Detta motsvarar en

²⁶ 166 * 3,5 = 581. Under 2024 skulle totalt 166 nätutvecklingsplaner rapporteras till Ei.

kostnad om cirka 3 500 kr per nätutvecklingsplanplan, och totalt 580 000 kr för Ei vartannat år²⁷.

En anledning till att det bedöms ta längre tid för Ei att lägga in uppgifterna i IT-systemet jämfört med distributionsnätsföretagen är att Ei inte är insatt i respektive distributionsnätsföretags nätutvecklingsplan. Det innebär att tid behöver läggas på att sätta sig in i planens innehåll innan uppgifterna kan rapporteras i IT-systemet. Ändringsförslaget innebär därför att Ei ges möjlighet att sammanställa och tillgängliggöra innehållet i nätutvecklingsplanerna på ett mer resurs- och tidseffektivt sätt.

I samband med inrapporteringen via IT-systemet underlättas registreringen av nätutvecklingsplanen och samrådsredogörelsen i Ei:s ärendehanteringssystem. När distributionsnätsföretagen rapporterar via IT-systemet kommer det skapas ett nytt ärende med dokumenten, och ärendet tilldelas rätt handläggare på myndigheten automatiskt. Om distributionsnätsföretagen däremot inte använder IT-systemet, måste dokumenten i stället skickas till Ei:s registrator. Registratören behöver då manuellt skapa ett ärende, lägga in dokumenten i ärendehanteringssystemet, tilldela ansvarig handläggare och utföra ytterligare administrativa uppgifter. Detta manuella tillvägagångssätt användes vid den första inrapporteringen av nätutvecklingsplaner. Ei uppskattar att det tar cirka 10 minuter per plan att hantera manuellt, vilket motsvarar en total arbetstid på 28 timmar. Detta innebär en kostnad om cirka 28 000 kronor för Ei vartannat år. Således bedömer Ei att det skulle vara mer resurs- och tidseffektivt att distributionsnätsföretagen rapporterar nätutvecklingsplanen via IT-systemet.

Ändringsförslaget gällande införandet av krav på att närföretagen ska lämna in sina nätutvecklingsplaner via inrapporteringssystem möjliggör en strukturerad och enhetlig inrapportering av nätutvecklingsplaner. Detta bidrar även till att Ei får bättre underlag avseende tillsynen av nätutvecklingsplanerna vilket ger Ei bättre förutsättningar att kontrollera innehållet i nätutvecklingsplanerna samt säkerställa på ett mer resurseffektivt sätt huruvida planerna uppfyller kraven i föreskrifterna om nätutvecklingsplaner.

De föreslagna föreskriftsändringarna bedöms inte påverka andra aktörer inom offentlig sektor.

²⁷ Timkostnad för en analytiker är cirka 1 000 kronor.

Miljömässiga konsekvenser

Ei bedömer att det inte finns någon negativ påverkan på miljön, naturen eller människors välbefinnande om de föreslagna ändringarna genomförs.

Syftet med nätutvecklingsplaner är, bland annat, att tydliggöra var det finns möjlighet att ansluta till exempel förnybar elproduktion som sol- och vindkraft. Reglerna ska bidra till att distributionsnätsföretagen kan hantera nya anslutningar, och utnyttja nätet effektivt. Ändringsförslagen, i synnerhet vad gäller kravet på inrapportering av nätutvecklingsplaner via ett IT-system, ger bättre förutsättningar för att presentera innehållet i nätutvecklingsplaner på ett ändamålsenligt sätt. Detta ger berörda aktörer möjlighet att få en bättre överblick av innehållet i nätutvecklingsplaner vilket kan leda till ökad transparens och effektiv energiplanering. Detta kan indirekt ha positiv påverkan på elektrifieringen, energiomställningen och effektivare nät. Även ändringsförslaget som innebär att distributionsnätsföretaget ska i redogörelsen för hur prognosen för behov av överföringskapacitet har tagits fram inkludera information om hur den faktiska nätbelastningen och sammanlagringseffekter har beaktats kan ha en positiv inverkan på effektivt nätutnyttjande. Med den föreslagna ändringen kommer distributionsnätsföretagen att behöva redovisa hur faktisk nätbelastning och sammanlagringseffekter har beaktats vid framtagande av prognosen för framtida behov av överföringskapacitet. Detta innebär att det blir tydligare om, samt på vilket sätt, den faktiska belastningen i nätet har påverkat prognosberäkningen. Även om förslaget inte innebär ett krav på att faktisk belastning och sammanlagringseffekter måste beaktas, kan den ökade transparensen bidra till att uppmärksamma synsättet/metoden att använda den fysiska belastningen som grund för prognosberäkningar. Ett sådant synsätt främjar ett mer effektivt utnyttjande av elnätet.

Sociala konsekvenser

Ei bedömer att de föreslagna ändringarna inte direkt påverkar människors hälsa, levnadsförhållanden, arbetsmarknad och bostadsförhållanden.

Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits

Ei ha analyserat olika alternativa lösningar till föreskriftsändringar och vilka risker och konsekvenser dessa alternativ kan innebära. Berörda intressenter kommer att få möjlighet att lämna synpunkter på de föreslagna föreskriftsändringarna och konsekvensutredningen avseende förslagen. På så sätt har Ei säkerställt att

förslagen inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte.

Ikraftträdande och informationsinsatser

Föreskrifterna föreslås träda i kraft 30 april 2026. Ei bedömer att det är lämpligt att föreskrifterna träder i kraft ungefär samtidigt som inrapporteringssystemet planeras vara klart. Om eventuella anpassningar från distributionsnätsföretagens sida behövs i syfte att efterleva föreskrifternas krav bedömer Ei att föreskrifterna kommer att finnas på plats i god tid innan nästa inrapportering. Nästa gång som distributionsnätsföretagen ska rapportera in nätutvecklingsplaner till Ei är senast den 31 december 2026. Ei föreslår vidare att det införs en övergångsbestämmelse som innebär att äldre föreskrifter fortsatt ska gälla nätutvecklingsplaner för tidsperioden 2025–2034. Detta oavsett när nätutvecklingsplanen offentliggörs och lämnas in.

Ei informerar alltid på sin webbplats om nya föreskrifter och ändringar i föreskrifter. Vi uppmanar aktörer, intressenter och kunder att prenumerera på våra nyheter via vår webbplats. Information om aktuella ändringar kommer också att göras genom översyn och uppdatering av vägledning till Ei:s föreskrifter om nätutvecklingsplaner inför nästa inrapportering. Under våren 2026 planerar Ei även informationsinsats i form av en digital workshop/ett digitalt seminarium för att dels presentera det nya inrapporteringssystemet, dels informera om de kommande föreskriftsändringarna.

Samråd

Ei:s förslag till föreskriftsändringar inklusive konsekvensutredning av förslaget har publicerats på Ei:s webbplats och intressenter har fått möjlighet att lämna synpunkter på förslaget. Sista svarsdag att lämna synpunkter var den 19 november 2026.

Huvudsakliga synpunkter som har kommit in är att ikraftträdandedatumet är för sent, att benämningen *faktisk nätbelastning* i 4 kap. 8 § i föreskrifterna borde ändras till *förväntad nätbelastning* och att föreskrifterna borde ställa krav på högre detaljeringsnivå. Ei har tagit synpunkterna i beaktande, men valt att inte justera vare sig bestämmelser eller ikraftträdandedatum.

Uppföljning

Ei gör regelbundet uppföljning av de nya regler myndigheten tar fram, bland annat genom tillsyn av att aktörerna följer reglerna.

I samband med inrapportering av nätutvecklingsplaner som nästa gång sker senast december 2026 planerar Ei att granska samtliga distributionsnätsföretagens planer för att säkerställa att regelverket följs och att distributionsnätsföretagen genomfört offentligt samråd, publicerat planen och lämnat den till Ei på det sätt som föreskrivs. Uppföljning av de föreslagna ändringarna kommer således att kunna ske redan under 2027 det vill säga efter att distributionsnätsföretagen har lämnat in sina nätutvecklingsplaner till myndigheten.

Även löpande översyn av föreskrifter görs bland annat med anledning av genomförda tillsynsinsatser och eventuella ändringar i relevanta EU-rättsakter.

Kontaktpersoner

Anna Haraldsson, anna.haraldsson@ei.se, 016-16 25 24

Lisa Weegar, lisa.weegar@ei.se, 016-542 91 71

Semira Pandur, semira.pandur@ei.se, 016-16 27 04

Energimarknadsinspektionens författningssamling

Utgivare: Namn (chefsjurist)

ISSN: 2000-592X

EIFS 2026:XX

Utkom från trycket den [Klicka på pilen och välj datum](#)

Föreskrifter om ändring i Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2024:1) om nätutvecklingsplaner;

beslutade den [Klicka på pilen och ange datum](#).

Energimarknadsinspektionen föreskriver¹ med stöd av 15 § förordningen (2022:585) om elnätsverksamhet i fråga om Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2024:1) om nätutvecklingsplaner

dels att 4 kap. 7–11 §§ och 6 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att det i föreskrifterna ska införas en ny paragraf, 1 kap. 4 §, av följande lydelse.

1 kap. Inledande bestämmelser

4 § Distributionsnätsföretaget ska lämna in sin nätutvecklingsplan genom det IT-system som nätmyndigheten tillhandahåller och på det sätt som myndigheten anvisar.

4 kap. Nätutvecklingsplanen och dess innehåll

Överföringskapacitet i elnätet

7 §² Distributionsnätsföretaget ska i megawatt och för respektive år under den tidsperiod som prognosen avser redovisa sin prognos över det totala behovet av överföringskapacitet för överföring av kundernas förbrukning och produktion i sitt elnät.

Behovet av överföringskapacitet kan redovisas som ett spann.

Redovisningen av prognosen ska utgå från den utveckling som enligt företaget är mest trolig. Om företaget har delat in sitt elnät i delområden ska redovisningen ske per delområde.

8 §³ Distributionsnätsföretaget ska redogöra för hur prognosen för behov av överföringskapacitet har tagits fram.

Av redogörelsen ska det särskilt framgå

- vilka antaganden som ligger till grund för prognosen,
- hur den faktiska nätbelastningen och sammanlagringseffekter har beaktats,
- vilka drivkrafter som kan påverka behovet av överföringskapacitet i elnätet,
- hur relevanta prognoser och planer från kommuner, regioner och länsstyrelser har beaktats i prognosarbetet,
- hur distributionsnätsföretaget har samarbetat med andra nätföretag i prognosarbetet, och
- hur den långsiktiga förväntade utvecklingen av det svenska energisystemet har beaktats i prognosarbetet.

Allmänna råd

Exempel på drivkrafter enligt tredje punkten, som kan anses påverka behovet av överföringskapacitet i elnätet, och som kan finnas med i företagets redogörelse, är industrietablering, energieffektivisering, nya produktionsanläggningar, behov av laddinfrastruktur för transporter samt befolkningsutveckling.

Metoder som kan vara till hjälp för att ta fram prognosen för behov av överföringskapacitet kan till exempel vara riskanalys, känslighetsanalys och dialog med intressenter.

9 §⁴ Distributionsnätsföretaget ska göra en jämförelse av prognosen för behov av överföringskapacitet med de senaste, historiska årens behov. Jämförelsen ska för respektive år under den tidsperiod som prognosen avser visa hur stor ökning respektive minskning av behovet av överföringskapacitet som prognosen innebär.

Jämförelsen ska ange ökning respektive minskning i procent, men ska i övrigt vara kvalitativ.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1711.

² Senaste lydelse EIFS 2024:1.

³ Senaste lydelse EIFS 2024:1.

⁴ Senaste lydelse EIFS 2024:1.

Har distributionsnätsföretaget delat in sitt elnät i delområden ska jämförelsen av prognosen göras per delområde.

Allmänna råd

Distributionsnätsföretaget bör i sin redogörelse ange vilket/vilka år som jämförelsen har gjorts mot.

10 §⁵ I nätutvecklingsplanen ska distributionsnätsföretaget redogöra för sin analys av hur företagets befintliga system kan hantera det behov av överföringskapacitet av el som företaget har redovisat på medellång och lång sikt enligt 7–8 §§.

I nätutvecklingsplanen ska företaget redogöra för

1. eventuella nuvarande kapacitetsbegränsningar och om dessa finns i eget elnät, överliggande elnät, alternativt båda,

2. nuvarande användning av flexibilitetstjänster och andra resurser som företaget använder som ett alternativ till utbyggnad av systemet, vilken typ av flexibilitetstjänst och andra resurser som används samt i vilken omfattning de används, och

3. eventuella förväntade kapacitetsbegränsningar för den kommande tioårsperioden samt om dessa finns i eget elnät, överliggande elnät, alternativt båda.

Om distributionsnätsföretaget har valt att dela in sitt elnät i delområden ska det redovisa sin analys per delområde.

Planerade investeringar och alternativa lösningar

11 §⁶ Distributionsnätsföretaget ska redovisa sina planerade investeringar i huvudsaklig distributionsinfrastruktur som krävs för att ansluta ny produktionskapacitet och ny förbrukning, eller befintlig produktionskapacitet och förbrukning som har utökats. Planerade investeringar ska vara baserade på företagets prognoser för behov av överföringskapacitet, enligt 7 §.

Distributionsnätsföretaget ska redovisa sina planerade investeringar för de kommande fem till tio åren. De planerade investeringarna ska redovisas med status för projekten och tidpunkt för driftsättning samt det huvudsakliga syftet med projektet och en projektbeskrivning.

Distributionsnätsföretaget ska redogöra för hur det har gjort sin bedömning av sådana investeringar.

Om distributionsnätsföretaget har valt att dela in sitt elnät i delområden ska det redovisa sina planerade investeringar per delområde.

6 kap. Samråd

3 §⁷ När distributionsnätsföretaget upprättar sin nätutvecklingsplan ska det, som en del av planen, även redogöra för hur och under vilken tidsperiod samrådet har genomförts.

Efter genomfört samråd ska distributionsnätsföretaget sammanställa synpunkterna från samrådet i en samrådsredogörelse.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 30 april 2026.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för nätutvecklingsplaner som avser tidsperioden 2024–2035.

På Energimarknadsinspektionens vägnar

BESLUTSFATTARE

Föredragande

⁵ Senaste lydelse EIFS 2024:1.

⁶ Senaste lydelse EIFS 2024:1.

⁷ Senaste lydelse EIFS 2024:1.